

Familien Nørkjær fra Hindsels

Af H. STØVRING-NIELSEN

Peder Christensen Nørkjærs første hustrus slægt.

I ÅRBOG 1965, side 112 ff. er fortalt om Peder Christensen Nørkjærs anden hustru, Anne Jensdatter, og hendes afstamning fra en gammel jysk herredsfogedslægt. - Hans første hustru tilhørte en slægt af mindst lige så stor anseelse. Til belysning heraf går vi et stykke tilbage i tiden.

Jep Christensen i Trabjerg, Borbjerg sogn, Hjerm herred, nævnes 1489 som herredsfoged i Ginding herred. Han levede endnu i året 1517. En datter af ham var gift med Ib Hvid, og deres søn skal være magister Mads Ibsen Hvid, sognepræst i Holstebro, der forførte og ægtede den adelige jomfru Lene Gyldenstjerne¹).

Sønnen Anders Jepsen i Trabjerg, Borbjerg sogn, blev herredsfoged efter faderen. Han døde ca. 1550. Hans hustru hed Margrethe Christensdatter, og han havde en søn, Niels Andersen, og en datter, Kirsten Andersdatter.

Anders Jepsen fik 1524 livsbrev for sig og arvinger på Hodsagergård og Brogård i Hodsager sogn, og han ejede bondeskyld i meget gods, især i Borbjerg sogn, hvoraf 1528 nævnes Dalgård, Tinkerdal samt Skave og Trabjerg, "som er hele byer"²). Dette gods nævnes som arvegods i flere led af hans efterkommere.

"Mester Mads Hvid, sognepræst i Holstebro, fik brev (af 1. dec. 1542), at efterdi han nu har været i kgl. Maj.s minde for sit, sin moders og medarvingers bondegods i Hardsyssel, har kgl. Maj. tilladt, at de, som er Jep Christensens arvinger, må beholde samme gods så frit og for sådan landgilde, tynde og afgift, som de gav og gjorde deraf før den sidste fejde (Clemensfejden). Samme dag fik Anders Jepsen, herredsfoged i Trabjerg, et lignende brev på sit bondegods i Nørrejylland"³).

Foruden ovennævnte gods havde Anders Jepsen i forlening 2 af Vestervig Klosters gårde i Borbjerg sogn. Forleningen eller fæstet må være gået over til hans søn, Niels Andersen, der efterfulgte faderen som herredsfoged, og som var død 1557, da der holdtes skifte efter ham, og videre til sidstnævntes datter, fru Karen Nielsdatter i Trabjerg, gift med Simon Olufsen, herredsfoged i Ulfborg herred. Begge gårdene lå endnu 1650 til Vestervig Kloster, og i den ene boede fra 1615 til sin død i 1618 en Oluf Simonsen, der vel må være herredsfogdens søn⁴).

Anders Jepsens datter, Kirsten Andersdatter, død før 9. okt. 1589⁵), var gift 3 gange, første gang med en Christen i Holstebro, anden gang med Gøde Eriksen, herredsfoged i Vrads herred. Han boede 1552 på gården Bjerre i Aale sogn, der 1489 ejedes af hans fader, Erik Gødesen, og dennes broder, Søren Gødesen, der begge førte adeligt

våben. Søren var gift med Karen Eriksdatter Rekhals, datter af Erik Rekhals og Anne Basse, der begge er begravet i Solbjerg Kirke på Mors, og han var 1564 en af arvingerne efter Niels Enevoldsen Rekhals til Hvidbjerggård på Mors⁶).

Tredje gang var Kirsten Andersdatter gift med ridefoged på Silkeborg Jacob Bertelsen, der boede på Bjerre, indtil kongen 1578 mageskiftede denne gård til Claus Glambeck og i stedet forlenede Jacob Bertelsen med gården Løgager i Tern sogn, Vrads herred. I kongens forleningsbrev til Jacob Bertelsen hedder det: "Han må kun hugge i den til gården (Løgager) liggende skov efter udvisning af lensmanden eller hans fuldmægtig"⁷). Som vi snart skal se, blev dette påbud senere overtrådt.

Jacob Bertelsen havde ingen børn med Kirsten Andersdatter. Efter hendes død giftede han sig med Birte Pedersdatter fra Hindbjerg, Levring sogn. I dette ægteskab var der 3 sønner, Peder, Bertel og Anders Jacobsen, og en datter, som sikkert hed Kirsten Jacobsdatter, og som blev gift med Peder Christensen Nørkjær. Det var på den tid en næsten ufravigelig regel, at en mand i andet ægteskab opkaldte en datter efter sin første hustru. Peder Nørkjærs døtre af hans andet ægteskab hed Lisbeth og Kirsten. Lisbeth synes at være opkaldt efter sin moders afdøde søster, og så må Kirsten sikkert være opkaldt efter sin faders første hustru. Denne antagelse støttes ved initialerne P. C. og K. J. D. på en ligsten fra omkring 1630 (Peder Nørkjærs dødsår) i Hvidbjerg Kirke.

Peder Nørkjærs første hustru var død, da Jacob Bertelsens arvinger den 6. november 1618 på Løgager holdt samfrændeskifte efter ham. Af den store mængde jordegods, han efterlod, tilfaldt halvdelen hans efterlevende enke, Birte Pedersdatter. Af den anden halvdel fik hver af de tre sønner en broderlod, og den umyndige Christen Pedersen, for hvem hans fader Peder Christensen Nørkjær i Hindsels var formynder, fik sin afdøde moders søsterlod, der bestod af "halvparten af en gård i Nisset (Lemming sogn), som Mogens Ull påbor, skylder årlig til bonden 7½ skæp rug og 8 skæpper byg, i en boel i Feldborg (Haderup sogn), som Christen Gundesen påbor, 1 td. korn, i en boel i Tinkerdal i Borbjerg sogn 7½ skæp rug og 3 skæpper byg, i en gård i Skave (Borbjerg sogn), som Mads Jensen påbor, 2 td. rug, i den halve boel i Hyndestoft, Christen Nielsen påbor, ½ td. rug. - Når man betænker, at den søsterlod, der tilfaldt Christen Pedersen, kun udgjorde 1/14 af det gods, Jacob Bertelsen ejede, forstår man, at han har været en holden mand⁸).

Lensmanden på Silkeborg Christian Holck tiltalte 1616 Jacob Bertelsens hustru Birgitte Pedersdatter på Løgager og hendes sønner Peder, Bertel og Anders Jacobsen samt Peder Christensen og hans søn Christen Pedersen i Hindsels (altså alle Jacob Bertelsens arvinger) for

¹ Eline Gøyes jordebog, side 374. L. P. Borberg: Familien Borberg, side 34. Danmarks Adels Årbog 1926, side 18. Jyske Samlinger IX, side 57-72 og 372.

² Frederik den Førstes Danske Registranter, side 44 og 194.

³ Danske Kancelliregistranter, side 252-53. Kronens Skøder 1, side 16.

⁴ De ældste danske Arkivregistraturer, bind 3, side 161, og Vestervigs Klosters jordebøger 1612-50.

⁵ Kancelliets Brevbøger 9. oktober 1589.

⁶ Danmarks Adels Årbog 1911, side 377.

⁷ Kancelliets Brevbøger 26. august 1578.

⁸ Topografica, Viborg amt, samlepakke, og Personalhistorisk Tidsskrift, 15. række, 2. bind, side 101 ff.

skovhugst og ulovlige kulmiler. Peder Christensen havde krævet et tingsvidne af Vrads herreds ting 24. april 1616 kendt magtesløst, så det må have drejet sig om skoven ved Løgager⁹).

Christen Pedersen Nørkjær kan da kun have været en stor dreng. Han blev student 1627 fra Viborg skole, i 1630erne sognepræst i Sal-Ejsing, hvor han døde ca. 1682. Det kan altså godt passe, når det hedder, at han var præst i over 50 år. Om hans hustru se årbog 1965, side 118. Af hans børn kendes 2 døtre: Karen Christensdatter Nørkjær, begravet 3. februar 1708 i Skive, gift med sin faders eftermand, præsten Laurits Thygesen i Sal, og Anne Christensdatter Nørkjær, født 1663 i Sal præstegård, begravet 5. august 1689 i København, gift med brygger Peder Brynoldsen¹⁰)

I årbog 1965, side 116, er fortalt om, hvorledes Karen Engelbretsdatter forgæves kæmpede for sin arveret. Hun var gift med en Anders Sørensen, og de var begge døde i 1649, da deres datter, Magdalene Andersdatter, ”barnefødt i Viborg”, fortsatte kampen og stævnedes Hr. Christen Pedersen Nørkjær i Sal, først til Ginding herreds ting og siden til Viborg landsting, hvor prokurator Kal i Viborg mødte for hende. Hun påstod, at Peder Christensen Nørkjær, der i mange år var værge for hendes moder og dennes søskende, havde vanrøgtet værgemålet og solgt en del af deres arvegods, og at Hr. Christen i Sal efter sin faders død havde oppebåret leje af noget af deres gods. - Hr. Christen fremlagde da ”en underskrevet kvittans” sålydende: ”Jeg Anders Sørensen i Hindbjerg kendes og gør vitterligt for alle udi dette mit aabne brev, at ærlig mand Peder Christensen i Hindsels har nu gjort mig god rede og beskedning for alt, hvad værgemaal han udi alle maader har været min hustru Karen Engelbretsdatter, saa jeg takker ham for fornævnte værgemaal udi alle maader og derfor vil have ham og hans arvinger for mig og mine arvinger aldeles kvitteret for alle ydermere krav eller tiltale. Til ydermere vidnesbyrd har jeg underskrevet med egen haand af Hindbjerg den 20. marts 1605. Anders Sørensen, egen baand”. Hr. Christen spurgte nu fornævnte Hans Kal, om han turde beskyldte nævnte kvittans for falsk eller urigtig, hvortil han svarede, at det ville han ikke. Dommen gik da Magdalene Andersdatter imod. - Men det ser noget mærkeligt ud, at kvittansen, udstedt i 1605, først kom for dagen så mange år efter¹¹). Man bemærker, at Hr. Christens mormor, Birte Pedersdatter, var fra Hindbjerg.

Fra Peder Christensen Nørkjærs andet ægteskab.

Omkring 1615 må Peder Nørkjær have indgået sit andet ægteskab med Anne Jensdatter, med hvem han havde døtrene Lisbeth og Kirsten samt sønnen Erik Pedersen.

Lisbeth Pedersdatter Nørkjær var ifølge en gravsten i Hvidbjerg Kirke (”Danmarks Kirker”) født 1617 på Hindsels, og hun angives at være død 1664, 47 år gammel, hvilket er mystisk, for præsten Peder Nielsen Hvidberg, hendes egen søn, anfører i sin skattemandtal op til 1687 ”præsteenken Lisbeth Pedersdatter i Hvidbjerg præstegaard”.

I sit første ægteskab med præsten i Hvidbjerg-Lyngs Niels Nielsen Juul, død 1660, havde Lisbeth ovennævnte søn, *Peder Nielsen*, født 1647, død 1719, præst i Hvidbjerg-Lyngs, gift med Martha Andersdatter Lyngby, død 1743, datter af præsten Anders Nielsen Lyngby i Nors, med hvem han havde 6 børn:

a. *Bodil Sophie Hvidberg*, gift med kaptajn, senere major, Johan Gotlob Grevencop i Villerup, Vestervig sogn, adlet 24. febr. 1749. Det var ham, der anbefalede at lægge Niels Poulsen fra Agger i ”den polske buk”, hvilket førte til Nielses død og den store proces mod Peder Nielsen Møllerup på Vestervig Kloster¹²).

b. *Anders Lyngby*, studerede teologi, senere prokurator i Viborg.

c. *Niels Pedersen Hvidberg*, 1720 forpagter på Hindsels.

d. *Jens Pedersen Hvidberg*.

e. *Maren Pedersdatter*, gift med Thomas Gravesen til Nordentoft.

f. *Mette Marie Pedersdatter*, gift med Mads Andersen Thorup, præst i Rær-Hansted-Vigsø.

I sit andet ægteskab med Jens Nielsen Lundsgaard, død 1665, ligeledes præst i Hvidbjerg-Lyngs, havde Lisbeth datteren *Anna Jensdatter Lundsgaard*, født omkr. 1664, død 1743, bisat i Thisted 2. januar 1744, der ligesom moderen var gift med 3 præster:

1. gang med Axel Frantsen Bruun, død 1689, præst i Højslev, Fjends herred. En søn, *Frants Axelsen Bruun*, var hører i Viborg, rektor i Skive og siden regimentskvartermester og auditør, død 1736 i København.

2. gang med Anders Nielsen Lyngby, død 1702, præst i Nors-Tved, hvis datter Martha Andersdatter Lyngby som nævnt var gift med Lisbeths søn af første ægteskab, Peder Nielsen Hvidberg.

3. gang med Johan Johansen Thorson, død 1722, præst i Nors-Tved, hvis datter *Elisabeth Marie* var gift med den efterfølgende præst i Nors, Conrad Nielsen Hildebrand, død 1733. Ved hendes dåb 23. sept. 1704 var halvbroderen Frants Bruun fadder.

Kirsten Pedersdatter Nørkjær, født ca. 1620, var ligesom søsteren gift med præster, første gang med Claus Christensen Morsing, død 1652, anden gang med Anders Andersen Ringkøbing, død 1666, begge præster i Boddum-Ydby-Hurup. Hun havde i første ægteskab 2 børn, i andet ægteskab 3:

1. *Peder Clausen*, student, 1696 præceptor (huslærer) på Tandrup.

2. *Frands Clausen*, opholdt sig 1696 i Boddum præstegård, var student fra Aalborg skole og blev 1707 degn i Bedsted, død der 24. sept. 1712.

3. *Claus Andersen Boddum*, student 1675 fra Viborg skole, død ca. 1677. Digteren Thøger Reenberg, der også var student fra Viborg, skriver i sin brevbog (landsarkivet), at han i marts 1676 ”blev stukket i mørke af Claus Boddum, som døde et årstid derefter”.

4. *Anders Andersen Boddum*, student 1678 fra Thisted skole. Flere af Nørkjærslægten havde rebelske tendenser, men Anders Boddum var nok det sorteste får i flokken, en vagabondnatur, der strejfede rundt og aflagde besøg hos fjerne slægtninge, som han lagde sig ind hos. Han opholdt sig 1689 i Langballe, Vinding sogn, Tyrsting herred, hvor

⁹ Viborg landstings dombog B 1616, fol. 169 og 198.

¹⁰ Personhistorisk Tidsskrift, 7. række, 6. bind, side 165.

¹¹ Viborg landstings dombog G 1649, fol. 192 b.

¹² Jyske Samlinger, 3. række, 3. bind, side 292.

han vel besøgte folk af Jacob Bertelsens familie. I august samme år overfaldt han ”på morderisk vis” mølleren Søren Pedersen i Ansø Mølle, Vrads sogn, anneks til Vinding, og tilføjede ham 5 kårdestik, hvorfor han ved Tyrsting-Vrads herredsting idømtes en bøde på 108 rigsdaler. Mens sagen stod på, forlod han egnen. Han havde endnu ikke betalt bøden 10 år efter, da han ved Nibe byting blev dømt til at betale de 108 rd. + 70 rd. i rente og omkostning. Anders Boddum var omkr. 1695 blevet sogne­degn i Nibe-Vokslev. 1697 stævnedes han samtlige sognemænd i Vokslev, fordi de ikke gav ham degnerente. Under sagen blev det oplyst, at han slet ikke holdt skole i Vokslev. En lignende proces havde han senere med beboerne i Nibe. 1709 tiltaltes han for voldeligt overfald på birkefogden og dennes hustru i deres eget hus, hvor han kaldte fogden en hundsvot og hans kone en felthore. Under den deraf følgende retssag vidnede flere, at degnen levede i drukskenskab og mødte beruset ved de kirkelige handlinger, så han undertiden måtte bæres hjem. Dertil kom, at han ofte ikke mødte til tjeneste, men sendte sin hyrdedreng. Han blev idømt bøde efter bøde, men med næsten uforståelig tålmodighed holdt man ud med ham til omkr. 1714. Ved den tid er han enten afskediget eller død. Om hans meriter se endvidere C. Klitgaard: Nibe Bys Historie, side 245-52.

5. *Maren Andersdatter Boddum*, gift med Jacob Mouritsen Borchhorst, præst i Brovst, efter hvis død i 1689 hun flyttede til Thisted, hvor hun sad enke i 48 år til sin død den 25. marts 1737, 82 år gammel. En datter døde samme år som præstekone i Horsens, og en søn blev præst i Øster Tørslev, Randers amt.

Kirsten Pedersdatter Nørkjær i Boddum døde 1696, 76 år, og den 20. oktober samme år, som var 30. dagen efter hendes død, blev skiftet begyndt under forsæde af hendes søstersøn, Peder Nielsen Hvidberg, provst i Refs herred. Hendes to sønner af første ægteskab, de hæderlige og vellærde Peder Clausen og Frands Clausen mødte på egne vegne, og som formynder for hendes to børn af andet ægteskab, Anders Andersen Boddum og Maren Andersdatter, salig Hr. Jacob Mouritsen Borchhorst's, nu boende i Thisted, mødte deres fætter, byfoged Emmike Eriksen fra Thisted.

I skiftebrevet opregnes Kirstens jordegods, der også her genkendes som arvegods efter de gamle herredsfogder i Ginding herred: 1½ td. rug i Christen Smeds gård i Trabjerg, Borbjerg sogn, 1 td. 2½ skp. rug i Peder Jørgensens gård samme sted, 2½ skp. rug i Simon Andersens gård samme sted.

Mons. Knud Riber (amtmandens fuldmægtig) fordrede på sit højædle herskabs vegne penge for kirkegulvet og graven at åbne.

Mellem de to kuld arvinger opstod der en heftig strid, og skiftet måtte udsættes til 13. jan. 1697, da ”nogen irring mellem parterne sig haver tildraget og Emmike Eriksen hastig bortrejs”. Stridens æble var navnlig en kostbar guldkæde, som Frands Clausen forlangte kompensation for, fordi han mente, at halvsøsteren Maren Andersdatter havde narret den fra deres moder, mens hun påstod, at hun havde fået den foræret. Frands Clausen udtalte, at ”Sr. Emmick Eriksen af Thisted som fuldmægtig for min søster Maren og min broder Anders i adskillig måde uden ringe skin eller fundament af billighed med sine unyttige forvendinger nogle gange tilforn har forvoldt, at skiftets endelighed er blevet opsat og forlænget”. Efter flere

opsættelser blev da skiftet berammet til den 26. april 1697. Thøger Madsen i Boddum beretter, at han den 19. marts tilsagde byfoged Emmike Eriksen i Thisted ”ved hans dør og talte med ham selv og gav ham kopi af stævningen, hvorimod ermeldte Emmike Eriksen gav mig umanerlig tractemente, nemlig mange og store mundbasch, næfvehug og ørefigener med mere og schieldede mig og min medfølger uforsvarlig, hvilket formodes videre i tiden bliver oplyst og påkendt.”

Anders Andersen Boddum og søsteren Maren sagsøgte den 8. april 1697 ved Hassing-Refs herreds ting Peder og Frands Clausen ”for en stor del af moderens midlers forringelse i hendes levende live”, men afvistes.

Derimod opnåede Frands den 22. april ved herredstinget en kendelse om, at han burde have kompensation, fordi guldkæden var kommet bort fra boet. Og tovtækningen fortsatte med møder og vidneførsel, hvorved Erik Nielsen af Skinnerup af amtmandens fuldmægtig Peder Marcussen var beskikket til prokurator for Anders Boddum og søsteren Maren. - Anders var nok den, der tog sig sagen lettest. Mens striden stod på, logerede han i Nors præstegård hos sin kusine, Anna Lundsgaard¹³).

Erik Pedersen (se årbog 1965, side 124, note 28). Foruden de der nævnte steder boede han også en tid på Læsø, hvor han var landfoged, og 1681-82 nævnes han som forpagter på Handbjerg Hovgård.

Hans første hustru, *Magdalene Emmiksdatter*, var datter af Emmike Nielsen, der var født på Gotland. Han kom til Thy med lensmand Jørgen Lunge og var dennes ridefoged på Vestervig Kloster 1608-10 og på Ørum Slot 1610-13. Jørgen Lunge var 1613-18 lensmand på Elfsborg i Sverige, og Emmike Nielsen fulgte ham også dertil. Da han 1614 blev optaget som gildebroder i ”Guds Legems Laug” i Aalborg, kaldes han ”ærlig og velbyrdig Jørgen Lunges slotsfoged på Elfsborg.”¹⁴) Fra 1618 boede han i Thisted og nævnes dette år og de følgende ofte i lensregnskaberne som forrige ridefoged, borger og skudeejer. Han var storleverandør af bygningsmaterialer, bl. a. til Ørum.

Emmike Nielsen fæstede 1627 af Vestervig Kloster noget jord i Thisted, som 1612 brugtes af Mads Gundesen og 1620-27 af Søren Sørensen, der oplod det til Emmike Nielsen. 1650 var han død, da jordebogen for dette år nævner Emmike Niensens hustru som bruger af jorden¹⁵).

En anden datter, Karen Emmiksdatter, død i Thisted 1701, 73 år gammel, blev 1651 i Thisted gift med rådmand Mogens Nielsen, død 1678, og 1685 med Anders Knudsen, borger og handelsmand i Thisted, født 16. august 1651 i Tøving, Galtup sogn på Mors, søn af selvejer, tinghører og delefoged for Sivert Brockenhus på Ullerup, Knud Andersen og Kirsten Pedersdatter.

Erik Pedersen blev anden gang gift i Thisted 1653 med *Anne Frandsdatter Rosenberg*, født ca. 1624, død 1689 på Skibstedgård, begravet i Ydby den 28. januar, 64 år gammel. Hun var datter af magister, professor, senere

¹³ Refs herreds gejstlige justitsprotokol 1686-1786, fol. 32 ff.

¹⁴ Liber Vivorum, levnedsbog for brødrene i købmandsgildet ”Guds Legems Laug” eller ”Papegøjegildet” i Aalborg, oprettet 1431. Trykte fortegnelser ved C. Nyrop og C. Klitgaard forefindes.

¹⁵ Vestervig Klosters lensregnskaber og jordebøger.

biskop i Viborg Frands Nielsen Rosenberg og første hustru Anne Hansdatter.

Af Erik Pedersens børn kendes to af første og et af andet ægteskab:

1. *Anne Eriksdatter*, født 1650 i Thisted.

2. *Emmike Eriksen*, død 1698 i Thisted, hvor han var byfoged, en krasbørstig herre, der let lod sig hidse op og ved flere lejligheder gik til håndgribeligheder, endda undertiden med våben i hånd (se f.eks. årbog 1938, side 126). Han krævede meget af andre, men var ikke efterrettelig med sine egne sager. 1695 blev han af rentekammeret kraftigt rykket for byens regnskaber for årene 1689-92 med den bemærkning, at "skulle han deri gøre noget ophold, må han sikkerlig vente forandring i hans bestilling¹⁶). Hans hustru hed *Maren Mortensdatter*, og med hende havde han et dusin børn, af hvilke *Erik Emmiksen*, født 1686, død 1737, blev herredsfoged i Kær herred. Om ham og hans familie se Chr. Petresch Christensen: *Nørresundbys Historie*, bind 1, side 63-67. - En anden søn, *Niels Emmiksen*, født 1688, blev herredsfoged i Vester Hanherred, og en datter, *Inger Cathrine Emmiksdatter*, født 1691, blev gift med Peder Husted i Skive.

3. *Frands Eriksen*, hvis efterkommere antog moderens slægtsnavn Rosenberg og boede i Thisted op til vor tid.

Var de sidste led i denne beretning om familien Nørkjær end ikke så vel ved magt som de første, så endte det altså dog, som det begyndte - med herredsfogder.

Følgende aktstykker, der oplyser adskilligt om familief forhold og indbyrdes omgængelse, bør afslutte beretningen:

"Eftersom jeg *Erik Pedersen*, boende på *Handbjerg Hovgård*, er kommet til en god og venlig forligelse med min kære søstersøn *Anders Andersen Boddum* om alt, hvad der har været imellem os angående den arvelod, ham efter sin salige far fader, doktor *Anders Andersen*, superintendent over *Vendelbo stift*, er tilfaldet, og som jeg har haft under formynderskab, så er vi da venligen contraheret (indgået forlig) som følger:

1. Har jeg *Erik Pedersen* som arvelods betaling overdraget til min kære søstersøn *Anders Andersen* 318 sletdaler i noget jordegods i Refs herred, *Sinderup by*, efter skiftebrevets formelding og velb. *Jørgen Skeel Dues* skøde.

2. Har jeg overdraget ham 354 sldlr. efter hans broders, salig *Claus Andersens* til mig udgivne obligation på sin broder *Anders Andersens* vegne, som han hos *Hans Højerværdighed doktor Mathias Foss* har annammet af velb. *Jørgen Due* til *Halkær* hans udgivne obligation, lydende på sal. doktor *Anders Andersen*, fordum superintendent over *Vendelbo stift*.

3. I betaling giver jeg *Anders Andersen* 261 sldlr., som hans brødre *Peder* og *Frands Clausen* i ovenmeldte *Jørgen Dues* obligation arvelig er tilfaldet, hvorimod *Frands Clausen* til sig har annammet sin til mig udgivne obligation og pantebrev på 170 sldlr. *Peder Clausens* part i nævnte obligation har han selv til mig transporteret,

hvilken transport jeg nu igen giver *Anders Andersen* i betaling.

4. Transporterer jeg til *Anders Andersen* en obligation af min broder, Hr. *Christen Pedersen*, sognepræst til *Saal*, til mig udgivet, som bedrager sig med renter 124 sldlr.

5. Giver jeg ham bøger og løsøre af salig *Peiter Frandsens* efter skiftebrevets formelding, som nu er hos Hr. *Jacob Mouritsen* i *Brovst*, 30 sldlr. *Anders Andersen* tager bøgerne og løsøret for 83 sldlr. - Nok har jeg på *Handbjerg Hovgård* givet ham 90 sldlr. samt varer for 144 sldlr., hvilket ialt udgør 1374 sldlr.

Til denne sum betaler jeg ham 228 sldlr., hvorfor jeg giver ham pant i mit efternævnte jordegods: ½ gård i *Hjerm herred* i *Gimsing by*, kaldet *Storegård*, ½ gård samme sted, kaldes *Hundsbalde* med et gadehus for 128 sldlr. For de 100 sldlr. pantsætter jeg ham en gård i *Tilsted by* og ligeledes min anpart i den *Nørre Gaard* i *Borbjerg sogn* i *Trabjerg by*.

Brovst Præstegård, 14. sept. 1681.

Anders Andersen Boddum. *Erik Pedersen*.

Jacob Mouritsen Borchhorst.

Erik Pedersen. forrige forpagter på *Handbjerg Hovgård*, udsteder obligation for 70 sldlr., som *Christen Linde* til *Stenumgård*, handelsmand i *Holstebro*, har lånt ham. Han pantsætter herfor sit jordegods i *Gimsing sogn*, "som mig efter salig *Karen* og *Maren Frandsdatter Rosenberg* arvelig er tilfaldet", nemlig halvparten af *Nørgaard* og halvparten af *Hundsbalde*.

Handbjerg Hovgård, 2. maj 1682.

Erik Pedersen.¹⁷).

De to damer må være hans kones søstre. - *Christen Linde* i *Stenumgård* ejede i tidens løb 12 jyske herregårde - deriblandt *Handbjerg Hovgård* - med tilsammen over 3.400 td. hartkorn. Han lod sig 1704 som 78-årig optage i adelstanden og døde 1706.

¹⁶ Dueholm, Ørum og Vestervig amters kontributionsregnskaber 1695, litra A, nr. 9.

¹⁷ Viborg landstings skøde- og pantebog 1681-82, fol. 393 og 408.

Oversigt over Peder Christensen Nørkjær's hustruers slægt **)

Første hustrus slægt	Anden hustrus slægt
Jep Christensen i Trabjerg, Borberg sogn, herredsfoged i Ginding herred, nævnt 1489-1517.	Gregers Pedersen, død 1559, præst i Hemmet, Nørre Horne herred, Ringkøbing amt.
Anders Jepsen i Trabjerg, herredsfoged i Ginding herred, død ca. 1550, gift med Margrethe Christensdatter.	Iver Gregersen, død 1601, præst i Hemmet, gift med Maren Clausdatter, død 1601. (Gravsten i Hemmet Kirke).
Niels Andersen, herredsfoged i Ginding herred, død o. 1557	Kirsten Andersdatter, død før 1589, gift med ridefoged Jacob Bertelsen, død ca. 1615, gift 2. gang med Birte Pedersdatter.
Karen Nielsdatter, gift med Simon Olufsen, herredsfoged	Mads Ibsen Hvid, præst, Holstebro, død 1575, gift med Lene Olufsdatter Gyldenstjerne til Estvadgård*).
? Oluf Simonsen, Borbjerg, død 1618.	Anne Madsdatter til Nørgård, Bælum sogn, gift med Albert Høg.
	Anne Jensdatter, født 1593 i Bandsbøl, død 1655 på Krogerup, gift omkr. 1615 med Peder Christensen Nørkjær på Hindsels, død 1630. (gift 2. gang med Peder Svanske).
	Lisbeth Pedersd., gift med 1. Niels Nielsen Joul, 2. Jens Nielsen Lundsgaard, 3. Christf. Nielsen Sperring, præster i Hvidbjerg-L.
	Kirsten Pedersd., gift med 1. Claus Chrs. Morsing, 2. Anders Andersen Ringkøbing, præster Boddum-Y-H.
	Erik Pedersen gift med 1. Magdalene Emmiksdatter, 2. Anne Frandsdatter Rosenberg.
<p>*) Lenes søster, Elsebe Gyldenstjerne af Nørgaard, Bælum sogn, var gift med Bonde Mikkeben Due af Torp i Thy, skilt 1518. Hun levede senere et forargerligt levned med bisperne i Børglum.</p>	
<p>**) Oplysninger om denne slægt findes i artiklen "Folk og forhold på Hindsels" i Historisk Årbog for Thisted Amt, side 110 ff.</p>	

(Kilde: Historisk Årbog for Thisted amt 1968, side 84-99).